

*Voed ons met uw leven,
Vis en brood.*

Laetare – Verheug u

14 maart 2021
Lutherse Kerk Zwolle

Zwolle, 14 maart 2021

Zondag Laetare

Lieve gemeenteleden,

Voor u ligt weer een klein thuisviermoment. Op de site zal bijbehorend beeldmateriaal verschijnen (www.elkz.nl). Een dezer dagen valt ook de nieuwe Flambouw bij u op de mat: fris en inhoudelijk, persoonlijk en kleurrijk. We hopen dat alles wat naar u toe komt via post en internet, u helpt om u te verbinden met elkaar, met de kerk, mensen, geloof en God. Al zal het voor iedereen een persoonlijke zoektocht zijn om dat vorm te geven in deze tijd van afstand en beperktheid.

De kerkenraad denkt dit weekend weer na over hoe om te gaan met beperkingen en mogelijkheden in coronatijd. Zoals dat in de hele samenleving een zoektocht is, is het dat ook voor de kerkenraad. En alle verschillen die wij onderling ervaren zijn natuurlijk ook aanwezig en bekend bij de kerkenraad. Maar we hopen dat we in deze, door corona getekende, veertigdagentijd een weg vinden die leidt naar een Pasen. En dat u zich met Pasen in kleinschalige gezamenlijkheid kunt scharen rondom het Paasevangelie.

Vooralsnog een weg te gaan. Een weg, die vandaag verrijkt wordt door delen en ontvangen. De evangelielesing gaat over vijf broden en twee vissen. De overvloed waarvan in het verhaal wordt verteld is de hoop, denk ik, die in iedere gelovige ligt. Namelijk, dat wij onze handen kunnen openen voor wat God ons schenkt. En dat dat genoeg is voor heel ons leven.

Margo Jonker

Op de voorpagina een van de acht ramen uit Eton Chapel. Johan Piper maakte deze ramen in 1949 voor het Eton College in Engeland.

Antifoon: ‘Laat allen die Jeruzalem liefhebben zicht met haar verheugen en juichen om haar’ (Jesaja 66,10a)

Ontsteken kaarsen

Opening: Lied 298 ‘Eeuwige, onze God’ Solo en I door voorganger.
II door allen.

Gebed

O God, Als wij hier in deze morgen de zanglijster horen,
en de voelen dat de lente komt,
als wij de knoppen aan bomen zien zwellen
en weten dat onze wereld is ingebed in uw liefde
komt ons de vreugde tegemoet. Uw vreugde.

Doe ons zien, o God,
Wat ons gegeven wordt in het leven – door u.

Wees ons nabij als een herder
Die zorgt en hoedt en voedt
Met brood en vis
Met leven in eeuwigheid, In naam van Christus,

In deze lockdowntijd hebben Gea Hoven cantor/organist en ik gekozen om het Luthers Leesrooster te volgen, en daarin ook het zondagslied aan de orde te stellen. Het zondagslied is bij het leesrooster uitgekozen en verbindt zich met de lezingen en ook met het karakter van de zondag.

Vandaag is het zondag Laetare – roze van kleur: het licht van Pasen valt naar voren en kleurt het paarse op naar roze. Vanwege het verheugen, vanwege de vreugde waarop mens en wereld hopen: een einde aan donker en nieuw leven voor alles en iedereen.

De antifoon van deze zondag komt uit een vers van Jesaja 66. Het zondagslied, ‘Om Sions wil zwijg ik niet stil’ is ook geënt op een Jesajalezing, en wel het begin van Jesaja 62,1-10. Zowel de antifoon als het zondagslied bezingen de vreugde om Jeruzalem – vreugde om hoop en vrede die plaats zàl vinden in de stad Gods, op aarde.

Jan Wit, de tekstschrijver van lied 176, heeft het lied 'Het wachtwoord' genoemd, wat komt uit couplet 4 van het lied. Hij schrijft daar dat het hele lied gaat over 'het tot ere komen van het na de ballingschap herbouwde Jeruzalem, maar dan in eschatologisch perspectief'.

Het is een lied, dat bedoeld is en gezongen wordt vanuit solidariteit met Israël en met een 'vurig verlangen naar de uiteindelijke verzoening'. De toekomst wordt met het oog op het heden bezongen. Twee werelden, heden en toekomst, die bij elkaar horen.

Het is een lied van hoop, het vertelt van een vergezicht. Het wil toekomst en heden met elkaar verbinden. Of beter: in gezamenlijkheid leven. Het is zoiets als elkaar de hand toereiken en samen vijf broden en twee vissen delen met velen!

Zondagslied 176: 1, 4, 6 'Om Sions wil zwijg ik niet stil'

Lezing: Johannes 6,1-15

6 1 Daarna ging Jezus naar de overkant van het Meer van Galilea (ook wel het Meer van Tiberias genoemd). 2 Een grote menigte mensen volgde hem, omdat ze gezien hadden welke wondertekene hij bij zieken deed. 3 Jezus ging de berg op, en ging daar met zijn leerlingen zitten. 4 Het was kort voor het Joodse pesachfeest. 5 Toen Jezus om zich heen keek en zag dat die menigte naar hem toe kwam, vroeg hij aan Filippus: 'Waar kunnen we brood kopen om deze mensen te eten te geven?' 6 Hij vroeg dat om Filippus op de proef te stellen, want zelf wist hij al wat hij zou gaan doen. 7 Filippus antwoordde: 'Zelfs tweehonderd denarie zou niet voldoende zijn om iedereen een klein stukje brood te geven.' 8 Een van de leerlingen, Andreas, de broer van Simon Petrus, zei: 9 'Er is hier wel een jongen met vijf gerstebroden en twee vissen – maar wat hebben we daaraan voor zo veel mensen?' 10 Jezus zei: 'Laat iedereen gaan zitten.' Er was daar veel gras, en ze gingen zitten; er waren ongeveer vijfduizend mannen. 11 Jezus nam de broden, sprak het dankgebed uit en verdeelde het brood onder de mensen die er zaten. Hij gaf hun ook vis, zo veel als ze wilden. 12 Toen iedereen volop gegeten had zei hij tegen zijn leerlingen: 'Verzamel nu de overgebleven stukken brood, zodat er niets verloren gaat.' 13 Dat deden ze en ze vulden twaalf manden met wat overgebleven was van de vijf gerstebroden die men had gegeten. 14 Toen de mensen het wonderteken dat hij gedaan had zagen, zeiden ze: 'Hij moet wel de profeet zijn die in de wereld zou komen.' 15 Jezus begreep dat ze hem wilden dwingen om mee te gaan en hem dan tot koning zouden uitroepen. Daarom trok hij zich terug op de berg, alleen.

Overdenking

Op de liturgie staat een afbeelding van een van de acht ramen die John Piper in 1959 ontwierp voor Eton Chapel in Engeland. Het gaat over de evangelielezing van vandaag: vijf broden en twee vissen – licht en helder in het midden afgebeeld. Aan de rand staan ontvangende kleurrijke handen. Dit geheel wordt omlijst door een mandorla, een amandelvormige vorm die ontstaat als je twee cirkels gedeeltelijk over elkaar schuift. Twee cirkels, twee werelden die bij elkaar gaan horen. Hemel en aarde schuiven bij elkaar aan. En hemel en aarde geven het verhaal van vijf broden en twee vissen betekenis. Twee werelden, die nodig zijn om aan te geven waar het God om gaat: als hemel en aarde met elkaar verbonden worden, is zeven voldoende voor ieder mens, voor heel de wereld.

Daar zijn vijf broden en twee vissen. Vijf broden zijn er, verwijzend naar de vijf boeken van de Thora. 12 manden blijven erover, verwijzend naar de stammen van Israël. Het genoeg aan brood doet denken aan al die andere keren, dat er genoeg te eten was voor velen: manna dat iedere ochtend klaar lag voor een volk in de woestijn, als brood uit de hemel. De profeet Elisa liet honderd man eten van twintig gerstebroden. Hier, hier worden vijfduizend verzadigd met vijf broden – méér dan Elisa is hier aanwezig. Altijd is er overvloed. Altijd is er te over.

Deze maaltijd van brood en vis heeft betekenis vanwege de herinnering en de belofte die erin is neergelegd. Door samen te eten hebben mensen daar deel aan. Het brood dat wordt gedeeld: teken van het goede dat God geeft. En het brood dat er overvloedig is verwijst naar het goede waarheen God, als een goede Herder, zijn mensen wil leiden. Vijf broden en twee vissen. Dat wat aanwezig is, of hij die aanwezig is – ik ben het brood des levens, zal Jezus zeggen - , is het begin van het wonder van overvloed en nieuw leven. Dat is een fundamenteel grondpatroon voor leven in geloof.

Delen als een grondslag voor wonderbaarlijke overvloed. Om het brood met elkaar te delen en manden over te houden. En om van hart tot hart te delen wat je gaande houdt.

Het was kort voor het Pesachfeest. Zo begint het verhaal van brood en vis. En daarmee wordt een andere werkelijkheid ingeschoven in het verhaal van delen. Twee werelden die elkaar raken en waarin het brood en de vis verplichten.

Het is de wereld waarin de werkelijkheid van leven aan de orde is – dat wat zo woestijnig kan zijn, waar het ploeteren is, en het donker waar een mens telkens weer tegenaan loopt. En het is de wereld, waarin gesproken wordt van ‘doorkomen aan’, van thuiskomen, van delen en dankbaarheid, en onvermoede aanwezigheid en overvloed. Daar waar verwondering en het geheimenis de ruimte krijgt en Pasen nadert.

En samen zijn het als het ware twee cirkels die samengevoegd het brood en de vis er doen uitlichten. De overvloed waarvan in het verhaal wordt verteld is de hoop die in iedere gelovige ligt. Namelijk, dat wij onze handen kunnen openen voor wat God ons schenkt: dat wat oplicht uit brood en vis, en Leven en nabijheid is. En dat dat genoeg is voor heel ons leven. Ja, dat dat ons dankbaar maakt voor het leven wat wij ontvangen – uit Gods hand.

Lied 383 ‘Zeven was voldoende, vijf en twee’

Gebeden. Responsie 368^e ‘God in de hemelen, zie naar uw mensen, wijs ons de weg van het leven.’

O God, U danken wij om het leven ons geven, voor de dag die voor ons ligt, voor de vrede die er om ons heen is, voor het zingen van de zanglijster en de eerste voorjaarsvreugden in het gras.

U danken wij voor het goede wat er is. Ons leven kent zoveel kleur en klank, zoveel inhoud en vriendelijkheid, zoveel aandacht en liefde. U danken wij voor het goede wat er is. Zo zingen wij:

O God, ken de zorgen in ons leven, dat wat er is aan zwaarte en nooit weggaat, het stille verdriet dat ons hart tekent, de wrok, het niet begrepen worden door een ander, en het niet kunnen begrijpen van een ander, de pijn die er is vanwege ziekte, zorg. Zo bidden wij:

O God, open ons hart voor elkaar. Dat wij elkaar kennen in wat ons drijft en bemoedigt. En dat wij elkaar bemoedigen en vertrouwen in hoe wij leven. Open ons hart voor u, o God. Dat ons leven verrijkt wordt, gevoed wordt, met uw blik, met uw nabijheid, met liefde. Zo zingen wij:

O God, zie hier de kaarsen ontstoken, de gebeden daarbij uit gesproken door zovelen, de namen genoemd. En lees wat in ons hart geschreven staat. Zo zingen wij:

O God, weet van wat gaande is in dit land. Van de verkiezingen die zullen komen. Dat wij allen onze verantwoordelijkheid nemen, persoonlijk, en ook ten behoeve van de democratie. Geef uw wijsheid in ons hart. En wij zingen:

O God, wees met mensen op de wijde wereld waar zoveel gaande is wat donker is en doods. Neem ons, neem al uw mensen, op heel uw wereld mee in uw vrede. En wij zingen:

Lied: 836, 1, 3, 4, 'O Heer, die onze Vader zijt'

– Let op de melodie: nieuw in dit liedboek.

Zending en zegen

De Eeuwige zij vóór u om u de juiste weg te wijzen.

De Eeuwige zij achter u om u in de armen te sluiten en om u te beschermen tegen gevaar.

De Eeuwige zij onder u om u op te vangen wanneer u dreigt te vallen.

De Eeuwige zij in u om u te troosten als u verdriet hebt.

Hij omgeve u als een beschermende muur, wanneer anderen over u heen vallen.

De Eeuwige zij boven u om u te zegenen.

Zo zegene u God, vandaag, morgen en in eeuwigheid.